

Rozwój rynku: Tworzywa sztuczne (CN 39) — 2015–2025

Wprowadzenie

Dział 39 Nomenklatury Scalonej obejmuje tworzywa sztuczne i artykuły z nich – od polimerów w formach podstawowych, przez płyty, folie i rury, aż po opakowania, artykuły sanitarne i pozostałe wyroby. Unia Europejska jest jednym z największych producentów i eksporterów tych dóbr. W latach 2015–2025 handel zagraniczny UE w tym dziale przeszedł głęboką transformację: wartość wymiany rosła, ale wolumen eksportu spadał, a import znacząco przybierał na sile. W efekcie nadwyżka handlowa skurczyła się o ponad połowę. Równocześnie zmieniła się geografia partnerów – umocniła się rola Chin i Turcji, załamał się eksport do Rosji, a na rynku wystąpiły wyraźne szoki cenowe. Niniejszy raport, oparty wyłącznie na danych z European Trade Dashboard, opisuje i interpretuje te zjawiska w trzech przekrojach.

Rozdźwięk między wartością a wolumenem wymiany

Wartość eksportu rośnie mimo spadku ilości – presja cenowa kształtuje rynek

Wartość unijnego eksportu tworzyw sztucznych (poza UE) wzrosła z 60,1 mld EUR w 2015 r. do 70,7 mld EUR w 2025 r., co daje wzrost o 17,7%. Jednak wolumen eksportu obniżył się w tym samym czasie o 15,4% – z 24,2 mln ton do 20,5 mln ton. Wynika z tego silny wzrost przeciętnej ceny jednostkowej: z 2 483 EUR/t do 3 454 EUR/t (+39,1%). Oznacza to, że unijni eksporterzy sprzedają mniej, ale drożej – w dużej mierze dzięki wyższym cenom polimerów oraz przesunięciu w stronę bardziej przetworzonych i droższych wyrobów.

Import napędzany wolumenem – rosnąca zależność od dostaw zewnętrznych

Zupełnie inaczej zachowywał się import. Jego wartość wzrosła z 39,7 mld EUR w 2015 r. do 61,2 mld EUR w 2025 r. (+54,3%), a wolumen zwiększył się z 15,8 mln ton do 23,6 mln ton (+49,8%). Cena jednostkowa importu pozostała stabilna (z 2 515 EUR/t do 2 590 EUR/t, wzrost zaledwie o 3,0%). Tak więc za wzrostem wartości importu stał głównie gwałtowny przyrost wolumenu – UE sprowadza coraz więcej tworzyw z zagranicy, co zwiększa jej zależność od zewnętrznych dostawców.

Kurcząca się nadwyżka handlowa jako symptom zmiany równowagi

W konsekwencji nadwyżka handlowa UE w dziale 39 skurczyła się z 20,4 mld EUR w 2015 r. do jedynie 9,5 mld EUR w 2025 r. – spadek o 53,5%. Względna przewaga eksportu nad importem stopniała więc o ponad połowę. Dane o produkcji (omówione dalej) wskazują, że nie wynika to ze spadku produkcji, lecz z szybciej rosnącego importu i mniejszej skłonności do eksportu. Ta erozja nadwyżki świadczy o postępującej utracie samowystarczalności unijnego sektora tworzyw.

Geograficzne przetasowania – od stabilności do koncentracji ryzyka

Chiny i Turcja jako główni beneficjenci wzrostu importu

Struktura dostawców do UE uległa wyraźnemu przeobrażeniu – jej obraz przedstawia tabela poniżej.

Partner (import)	2015 (mld EUR)	2025 (mld EUR)	Zmiana (%)
Chiny	7,3	16,3	+125,2
Stany Zjednoczone	6,3	9,5	+51,3
Korea Płd.	2,4	4,1	+72,8
Turcja	1,9	4,6	+136,6
Szwajcaria	3,1	3,7	+19,4
Wielka Brytania	6,9	6,3	-8,1
Arabia Saudyjska	2,1	1,7	-17,6

Źródło danych: Partnerzy handlowi – import.

Chiny umocniły pozycję zdecydowanie największego dostawcy, podwajając wartość sprzedaży do 16,3 mld EUR. Turcja zwiększyła swój eksport do UE o 136,6%, wyprzedzając tradycyjnych partnerów, takich jak Korea Południowa czy Szwajcaria. Jednocześnie znaczenie Wielkiej Brytanii jako źródła importu nieznacznie osłabło, a dostawy z Arabii Saudyjskiej (głównie polimery) zmalały.

Załamanie eksportu do Rosji i przestawienie na Stany Zjednoczone

Po stronie eksportu największym wstrząsem był upadek sprzedaży do Rosji – z 3,4 mld EUR w 2015 r. do zaledwie 0,45 mld EUR w 2025 r. (–86,7%). Jest to bezpośredni skutek sankcji i rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Stratę tę z nawiązką zrekompensował wzrost eksportu do Stanów Zjednoczonych (z 6,3 mld EUR do 10,0 mld EUR, +59,2%) oraz do Chin (z 5,1 mld EUR do 6,3 mld EUR, +23,0%). Szwajcaria, Turcja i Indie również odnoto-

wały solidne wzrosty. Tradycyjnie największy odbiorca – Wielka Brytania – utrzymał wolumen na zbliżonym poziomie (spadek o 6,0%).

Stabilność i koncentracja – zmiany w strukturze partnerów

Koncentracja dostawców importowych mierzona wskaźnikiem HHI wzrosła z 1 093 w 2015 r. do 1 261 w 2025 r. (+15,3%), co odzwierciedla rosnącą dominację Chin i kilku innych dużych eksporterów. Po stronie eksportu HHI nieznacznie spadł (z 770 do 718, -6,8%), co wskazuje na niewielką dywersyfikację odbiorców – korzystną w obliczu geopolitycznych perturbacji.

Szczegóły zmian koncentracji dostępne są w panelu Koncentracja rynku.

Struktura rynku – produkcja, segmenty i szoki cenowe

Wzrost produkcji unijnej i spadająca skłonność do eksportu

Mimo kurczącej się nadwyżki handlowej, unijna produkcja tworzyw sztucznych systematycznie rosła. W 2015 r. wyniosła 196,3 mld ton, a w 2024 r. osiągnęła 208,6 mld ton (wzrost o 122,2% w stosunku do 2003 r.). Wartość produkcji wzrosła w tym okresie z 44,2 mld EUR do 177,9 mld EUR. Równocześnie jednak wskaźnik skłonności do eksportu (udział eksportu w produkcji) obniżył się z 24,4% (2015) do 25,7% (2024) – a w długim okresie od 2003 r. spadł z 36,9% do 25,7%, co oznacza, że unijny sektor coraz bardziej koncentruje się na rynku wewnętrznym.

Pełne szeregi produkcyjne dostępne są w Wolumenie produkcji.

Kluczowe segmenty – od polimerów po artykuły z tworzyw

Analiza segmentów (na podstawie danych Porównania produktów) pokazuje, że w 2025 r. w imporcie dominowały:

- **Polimery etylenu (3901)** – 5,2 mln ton, 5,7 mld EUR,
- **Poliacetale i poliestry (3907)** – 3,2 mln ton, 5,1 mld EUR,
- **Płyty i folie (3920)** – 1,8 mln ton, 5,4 mld EUR,
- **Opakowania (3923)** – 1,5 mln ton, 6,2 mld EUR,
- **Pozostałe artykuły z tworzyw (3926)** – 1,2 mln ton, 10,8 mld EUR.

W eksporcie kolejność segmentów pod względem wartości była zbliżona – największą pozycję stanowiły płyty/folie (3920), opakowania (3923) oraz polimery 3907 i 3901. Wyraźnie zmalała natomiast sprzedaż odpadów tworzyw (3915) – z 2,5 mln ton w 2015 r. do 1,5 mln

ton w 2025 r., a wartość spadła z 840 mln EUR do 359 mln EUR, co jest konsekwencją zaostrzenia przepisów o transgranicznym przemieszczaniu odpadów.

Szoki cenowe w latach 2021–2022 i zmienność dostawców

Wykryte wstrząsy cenowe (analiza Szoków cenowych) dotknęły zarówno import, jak i eksport.

Po stronie importu odnotowano gwałtowne skoki jednostkowych wartości w 2021 r. dla Egiptu (wzrost ceny o 35,1%) i Arabii Saudyjskiej (+34,3%), a w 2022 r. dla Turcji (+24,7%). Były to skutki zawirowań na rynkach surowców i logistyki pokryzysowej. Po stronie eksportu silny szok cenowy wystąpił w Meksyku w 2022 r. (+32,5%), a w Ukrainie już w 2021 r. (+18,1%), co wiązało się z napięciami przedwojennymi.

Zmienność dostaw mierzona współczynnikiem zmienności wskazuje, że najbardziej niestabilnymi źródłami importu (pod względem wolumenu) były Wietnam (CV=0,574), Egipt (0,356) i Turcja (0,321). W eksporcie największą zmiennością cechowała się Rosja (0,562), co oczywiście wynika z załamania handlu w 2022 r. Pełen obraz zmienności przedstawia panel Zmienność.

Wnioski

W latach 2015–2025 unijny handel tworzywami sztucznymi charakteryzował się silnym wzrostem wartościowym przy stagnacji, a nawet spadku wolumenu eksportu. Import rósł szybciej niż eksport, głównie za sprawą Chin i Turcji, co doprowadziło do ponad połowicznej redukcji tradycyjnej nadwyżki handlowej. Geograficznie UE zdywersyfikowała eksport – przenosząc akcent z Rosji na USA – ale jednocześnie skoncentrowała import na kilku azjatyckich gigantach. Produkcja wewnętrzna rosła, ale malała skłonność do jej sprzedaży za granicę, co może świadczyć o rosnącej konsumpcji wewnętrznej lub o wyzwaniach konkurencyjnych na rynkach trzecich. Wstrząsy cenowe lat 2021–2022 uwiaryściły podatność łańcuchów dostaw, a utrzymująca się zmienność u niektórych dostawców (Egipt, Turcja) nakazuje ostrożność w planowaniu zaopatrzenia. Ogółem obraz sektora jest mieszany: utrzymuje on silną pozycję produkcyjną, lecz jego zewnętrzna równowaga ulega stopniowemu osłabieniu.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.